

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.I.356/2020/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2020. december 8.
Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: VI. rendű terhelt
Első fok: Kaposvári Járásbíróság, 10.B.252/2018/83/I., ítélet, tárgyalás, 2019. május 28.
Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 2.Bf.235/2019/20/I., ítélet, nyilvános ülés, 2019. november 28.
Az indítvány előterjesztője: Somogy Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt terhére, megváltoztatásra

Rendelkező rész

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntető ügyben a Kúria a Kaposvári Törvényszék 2.Bf.235/2019/20/I. számú ítéletét VI. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja és a terheltet megrovásban részesíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot VI. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Kaposvári Járásbíróság a 2019. május 28. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 10.B.252/2018/83/I. számú ítéletével VI. rendű terheltet bűnösnek mondta ki adócsalás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 310. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], számvitel rendje megsértésének büntetében [rég. Btk. 289. § (1) bekezdés b) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (rég. Btk. 276. §). Ezért öt - halmazati büntetésül - 200 napi tétel pénz-büntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2000 forintban állapította meg és rendelkezett a 400.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak fogház fokozatú szabadságvesztésre változtatásáról, továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.
- [2] A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2019. november 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.235/2019/20/I. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a VI. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzte, egyekben helybenhagyta a járásbíróság határozatát.

- [3] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terhére a Somogy Megyei Főügyészség 2020. január 23-i keltezéssel, 2020. március 11. napján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontját és a 649. § b) pontjának ba) alpontját megjelölve anyagi jogi okból, a Btk. más szabályának megsértése miatt, VI. rendű terhelttel szemben a pénzbüntetés mellőzésére vonatkozó másodfokú rendelkezés mellőzése és az elsőfokú ítélet helybenhagyása érdekében.
- [4] A felülvizsgálati indítvány indokai szerint a Kaposvári Törvényszék a járásbíróság ítéletében megállapított tényállást nem módosította, továbbá azon bűncselekmények körét és minősítését sem érintette, amelyekben a járásbíróság bűnösnek mondta ki VI. rendű terheltet, ennek ellenére - egyéb büntetés kiszabása vagy intézkedés alkalmazása nélkül - mellőzte a járásbíróság által kiszabott pénzbüntetést.
- [5] Az ügyészség jogi álláspontja szerint a büntetés törvényessége kérdésében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont], és ez alá vonható az az eset is, ha a bíróság a bűnösség megállapítása ellenére az elkövetővel szemben nem alkalmaz joghátrányt. A VI. rendű terhelttel szemben a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességére, a bűnösség fokára, továbbá a feltárt súlyosító és enyhítő körülményekre figyelemmel szükséges, de egyben elegendő joghátrány az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés. Ezért a törvényszék ítéletének megváltoztatását és az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.136/2020/3. számú átiratában az ügyészség felülvizsgálati indítványát módosított tartalommal tartotta fenn.
- [7] Rámutatott, hogy a Kaposvári Törvényszék maga is észlelte a szankció hiányosságát, mivel az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a VI. rendű vádlott vonatkozásában olyan enyhébb intézkedés alkalmazása indokolt, amely alkalmas a büntetési célok eléréséhez, „mely tévesen az ítélet rendelkező részében nem nyert feltüntetést”.
- [8] A jogerős ügydöntő határozat megállapította a terhelt bűnösségét, azonban ennek ellenére vele szemben sem büntetést nem szabott ki, sem intézkedést nem alkalmazott, és a joghátrányt törvényi rendelkezés hiányában mellőzte.
- [9] Észlelte az ügyészség, hogy az irányadó tényállás szerinti elkövetés idején (2009. év és 2010. január 20. napja közötti időszak) hatályos régi Btk. 51. § (3) bekezdés alapján a pénzbüntetés egy napi tételének összege legalább 2.500 forint volt, így törvénysértő volt a pénzbüntetés napi tételének összegét 2000 forintban meghatározni. Ezt meghaladóan a terhelnél elmaradt a Btk. 2. §-ában foglaltak vizsgálata, noha számára az elbírálás idején hatályos Btk. 50. § (3) bekezdése kedvezőbb napi tétel (1.000 forint) kiszabását teszi lehetővé.
- [10] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak adjon helyt és a Kaposvári Törvényszék ítéletét VI. rendű terhelt cselekményeinek minősítését érintően változtassa meg, azokat minősítse költségvetési csalás büntetettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés], számvitel rendjének megsértése büntetetté [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] és hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) és vele szemben szabjon ki pénzbüntetést.
- [11] **III.** Az ügyészség felülvizsgálati indítványa a terhelt terhére irányul mivel vele szemben büntetés kiszabását célozza [Be. 595. § (2) bekezdés].
- [12] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terhére felülvizsgálati indítvány előterjesztésére kizárólag az ügyészség jogosult [Be. 651. § (1) bekezdés], amelyet a jogerős határozat közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő [Be. 652. § (3) bekezdés].
- [13] A terhelt terhére szóló felülvizsgálati indítvány bejelentésére nyitva álló hat hónapos határidőt az ügydöntő határozat közlésétől kell számítani; figyelemmel arra, hogy a 2019. november 28. napján tartott másodfokú nyilvános ülésen az ügyész jelen volt, a másodfokú ügydöntő határozat a kihirdetéssel vele közöltnek tekintendő, és innen kell számítani a terhelt terhére előterjeszthető felülvizsgálati indítvány hat hónapos határidejének kezdetét (BH 2017.324. I. pont).

- [14] A Somogy Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa 2020. március 11-én, azaz hat hónapon belül érkezett a Kúriához, ekként a felülvizsgálati indítvány mind alanyában (ügyészség), mind a határidőn belüli előterjesztésében a VI. rendű terhelt tekintetében joghatályos.
- [15] A Kúria a felülvizsgálati indítványt - a Be. 660. § (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - tanácsulésen bírálja el. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a) a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy b) ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés].
- [16] VI. rendű terhelt részére a felülvizsgálati indítvány kézbesítése 2020. november 17-én, meghatalmazott védője részére 2020. november 12-én megtörtént. Egyikük sem indítványozta nyilvános ülés tartását, amit a tanács elnöke sem tartott szükségesnek. Így a felülvizsgálati indítványt a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.
- [17] A védő a felülvizsgálati indítványra tett észrevételében a másodfokú ítélet megváltoztatását és az ügyész által indítványozott pénzbüntetéssel szemben a VI. rendű terheltnél megrovás alkalmazását kérte. Álláspontja szerint ez az intézkedés felel meg az ítélet belső arányosságának, tükrözi az időmúlást és arányos a daganatos betegségben szenvedő terheltnél az általa elkövetett cselekménnyel.
- [18] Az ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.
- [19] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont]. A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpont].
- [20] A jelen esetben a másodfokon eljáró törvényszék VI. rendű terheltnél a változtatás nélkül irányadónak elfogadott tényállás alapulvételével, a terhére rótt cselekmények körét és minősítését nem érintve csupán a büntetés kiszabására vonatkozóan változtatta meg az elsőfokú ítéletet, amikor a kizárólag pénzbüntetésre ítélt terheltnél e büntetést mellőzte. A másodfokú bíróság nem hivatkozott a büntetés (vagy intézkedés) kiszabásának mellőzésére és az ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság által maradéktalanul feltárt bűnösségi tényezők alapján és a terheltnek fel nem róható időmúlásra tekintettel, a büntetési célok eléréséhez olyan enyhébb intézkedés alkalmazását tartotta indokoltnak, amit határozata rendelkező részében elmulasztott feltüntetni.
- [21] A Kúria nem látta akadályát a törvénynek megfelelő felülvizsgálati határozat meghozatalának [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont II. fordulat].
- [22] Figyelemmel arra, hogy a büntetéskiszabási tényezőket az alapeljárás során maradéktalanul feltárták és a másodfokú ítéletből kiolvasható, hogy a törvényszék a VI. rendű terhelttel szemben a lehető legenyhébb intézkedést tartotta az elkövetett bűncselekményekkel arányban állónak, a Kúria a VI. rendű terheltet, akinek a cselekménye az elbíráláskor már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, megrovásban [rég. Btk. 71. § (1) bekezdés] részesítette. Ezzel a bíróság a rosszallását fejezi ki, és az elkövetőt felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.
- [23] Az alkalmazott intézkedésre tekintettel a Btk. 2. §-ának vizsgálatára - az elbíráláskor hatályos törvény visszaható hatályának alkalmazására - nem volt szükség.
- [24] A Kúria a hivatalból lefolytatott vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] alapján a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] nem észlelt.
- [25] A kifejtettek értelmében a Kúria az ügyészség felülvizsgálati indítványának helyt adott, és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a megtámadott másodfokú határozatot megváltoztatta [Be. 663. § (1) bekezdés b) pont] és a VI. rendű terheltet megrovásban részesítette, egyebekben pedig a másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta [Be. 662. § (1) bekezdés].
- [26] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági

eljárás szabályait kell az e Fejezetben foglalt eltérésekkel alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, ami következik a Be. 458. § (3) bekezdéséből is, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. Az ítélet ellen tehát nincs helye fellebbezésnek.

- [27] A határozat felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont II. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2020. december 8.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő